

11.04.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**11 Nisan 2023
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Nisan 2023 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği
- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Gümrük Muafiyeti Tebliği (Seri No: 2)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 1)
- Gümrük Genel Tebliği (Uluslararası Anlaşmalar) (Seri No: 10)
- Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife
- Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife

Nasıl Bir Ekonomi

"Kaliteli un üretimi için büyük çaba harcıyoruz"

Şevsan Un Yönetim Kurulu Başkanı ve **Ankara Ticaret Borsası** Meclis Üyesi Fetullah Şevgin, 1998'de Ankara'da un fabrikası kurarak sektörde büyüdüklerini belirterek, kaliteli un üretimi için Ar-Ge odağında yoğun çaba harcadıklarını söyledi.

Ankara'da ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde 17 bin metrekarelik fabrikaları bulunduğunu belirten Fetullah Şevgin, "40 bin ton buğday ve 6 bin ton un veya ürün stoklayabilecek silolar ile donatılmış, 20 milyon dolar ile kurulmuş fabrikamız, 36 Vals'li, 500 ton / gün kapasiteli 2 ünite olarak inşa edildi ve günlük 400 ton üretim kapasitesi bulunuyor" bilgisini verdi.

Gelecek dönemde makarna fabrikası kurmanın da planları arasında olduğunu kaydeden Şevgin, hali hazırda ihracat yapmadıklarını ancak 300 km. çevrede bir alanda, baklava ve pasta-börekten, standart ekmekeklik ve özel ekmekekler için olanlara kadar, 15 çeşit un sattıklarını kaydetti.

Türkiye'de kaliteli ekmek için proteini yüksek buğdaylar yetiştirilmesi, bunun için desüne zararlısıyla mücadele edilmesi gerektiğini kaydeden Fetullah Şevgin, Ankara Ticaret Borsası ile TOBB'un da katılımıyla Tarım Bakanlığıyla uzun süreli sünem mücadelesi yaptıklarını, kaliteli ürün için destek ve süne ilaçlaması gibi faaliyetleri yürüttüklerini kaydetti.

Polatlı, proteinli buğday merkezi

Türkiye'de Polatlı bölgesinde 16-17 seviyede proteinli buğday üretildiğini, Konya'nın yüksek kaliteli ve proteinli buğday bulunduğunu ancak geri kalan bölgelerdeki buğdaylarda protein oranının düşük kaldığını kaydeden Şevgin şunları kaydetti: "Küçük değirmende

İthal buğdayın protein kalitesi yüksek olmalı

Un üretiminde vital gluten karıştırılmaması gerektiğini kaydeden Şevgin, ayrıca ithal buğdayın da denetlenmesi gerektiğini kaydetti. **Ankara Ticaret Borsası**'nda geniş imkanları bulunan bir laboratuvar olduğunu, denetimlerin sıklaştırılması gerektiğini kaydeden Fetullah Şevgin, kaliteli buğdayın ekimi gerektiğini, ithal edilen buğdayın da proteininin 12,5 seviyesinden az olmaması şartının konulmasını istedi.

de un çıkarılabilir. Burada önemli olan sünesiz buğdaydır. Bizim Ar-Ge çalışmalarımız, laboratuvarlarımız, gıda mühendislerimiz ve teknisyenlerimiz bulunuyor. Standartları yakalamak önemli. Şu anda Türkiye unculukta birinci sırada. Avrupa'ya mal satmıyoruz fakat. Çünkü Avrupa standartları çok yüksek. İyi un demek buğdayda 15-17 aralığında proteinli ürün almak demek. Biz de 9,5-12 aralığında. Bizde de Polatlı ve Konya bölgelerinde 15-17 aralığında protein buğdayı var. Ayrıca şöyle bir durum var."

“Gıda üssü Türkiye için bakliyat çok önemli”

Gıda güvenliğinin sağlanması için tarımsal üretimin önemi artarken, hem toprağı beslemesi hem de daha az suya ihtiyaç duyması nedeniyle bakliyat ürünleri öne çıkıyor. Bu alanda dünyanın önemli oyuncularından birisi olan Türkiye ise üretimle birlikte ihracatta pazar payını artırmak için yeni pazarlara odaklanıyor.

ANKARA/EKONOMİ

Gıda güvenliğinin hayati meselelerden birisi haline geldiğini belirten Orta Anadolu Hububat Bakliyat Yağı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Gümüş, bunda iklim değişikliği, çatışmalar, gıda tedarik zincirindeki bozulmalar, salgın hastalıklar, enerji krizi ve göç dalgaları gibi derin sorunların etkisi olduğunu söyledi.

Kirlenen çevre, doğa ve toprak yapısı, karbon salınımı, okyanuslardaki plastikler dahil değişen dinamiklerin yeni arayışları zorunlu kıldığını dile getiren Hasan Gümüş, Rusya-Ukrayna geriliminin, dünya tarım/gıda piyasasının nasıl bir tehdit altında kalabileceğini bir kez daha gösterdiğini kaydetti. Bu iki ülkenin dünya ayçiçeği tohumu üretiminin yüzde 60'ını, ayçiçeği yağı ihracatının ise yaklaşık yüzde 75'ini gerçekleştirdiğini dile getiren Gümüş, “Dolayısıyla çatışmalar ve jeopolitik riskler dünya gıda güvenliğini tehdit ederken, ülkelerin kendi üretimleri ile tüketimini karşılaması önemini artırdı” dedi.

Bu noktada bakliyatın sağlıklı, ekonomik, çevreci beslenme için hayati öneme sahip bir bitkisel ürün grubu olduğunu ve sorunların çözümüne yönelik ilaç niteliği taşıdığını belirten Gümüş, “Geleceğin en önemli, stratejik besin kaynaklarından biridir. Ekonomik, her kıtada yetiştirilebilir, aynı zamanda toprağın azot vb. ihtiyacını karşılayarak çevre ve doğa dostu üretimi sağlar. Lojistik ve uzun mesafelere taşınması açısından dayanıklı olup birkaç yıllık periyotta muhafaza edilebiliyor” ifadelerini kullandı.

Gıda üretimi yüzde 60 artırılmalı

Birleşmiş Milletler tarafından 2016’nın ‘Bakliyat Yılı’ olarak ilan edildiğini hatırlatan Gümüş, “Dünya bakliyatın kıymetini daha iyi anlıyor. Bakliyat ürünlerinin tüketimi teşvik edilmekte, daha fazla nüfusun söz konusu ürünlere dayalı beslenmesi arzulanıyor. Gelecek 30 yıl içinde mevcut gıda üretiminin artan nüfusu beslemek için yüzde 60 oranında artırılması ihtiyacı, insanlık için önemli bir sorundur. Bu sorunu aşmanın yolu toprağa, doğaya dost, insanı besleyen ve ekonomik nitelik taşıyan besin kaynaklarına erişimin artırılması ile mümkün” diye konuştu.

Su ihtiyacının giderek arttığı dönemde daha az su tüketimi ile bakliyatın önemli olduğunu vurgulayan Gümüş, “Dünya genelinde; turizm ve etnik marketlerin etkisi ile tüketim kültürlerinde bakliyatın öne çıkıyor. Gıda güvenirliliği endişeleri, besleyici ve ekonomik oluşu, ana tüketici Asya ülkelerindeki nüfus artışları gibi faktörler tüketimi de artırıyor. Dünya nohut pazarının gelecek 10 yıl içinde 10,2 milyar dolardan 17,8 milyar dolarlık hacme ulaşması bekleniyor. Dolayısıyla gelecek yıllarda bakliyat ürünlerine olan talep artarak devam edecek ve dış ticaret hacimleri önemli ölçüde büyüyecek” dedi.

“Pazar çeşitliliği ve ihracat artışı sürüyor”

Uluslararası piyasalarda artan riskler, Karadeniz ülkelerinin tarım ve gıda için önemi yanı sıra Türkiye’nin bölgesel avantajları açısından yeni ticari fırsatlar sunduğuna değinen Hasan Gümüş, “Gıda Üssü Türkiye” için bakliyatın önemli bir sektör olduğunu aktardı. Dünya bakliyat piyasasında Türkiye’nin son derece aktif olduğunu belirten Gümüş,

“Türkiye bakliyat pazarları her geçen yıl çeşitlenmekte ve artarak devam ediyor. Son yıllarda Almanya, Belçika, İtalya, Birleşik Krallık gibi Avrupa ülkelerine bakliyat ihracatındaki ivme gelecek için önemli fırsatları barındırıyor. Dünya bakliyat üretiminde ülkemiz ekiliş alanı olarak 20’inci, üretimde ise dünyada 14’ncü sırada bulunuyor. Ürün bazında baktığımızda ise kırmızı mercimek üretiminde dördüncü, nohut üretiminde ise üçüncü sıradadır” değerlendirmesinde bulundu.

Hayvan yetiştiriciliğinde Brezilya modeli önerisi

Sultan Et Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bılıkçı, hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla sağlanan teşviklerin tam anlamıyla yerine ulaşmadığını açıkladı. Bılıkçı, “Brezilya’da uygulanan ücretsiz yem bitkisi sağlanan mera modelinin hayata geçirilmesi daha faydalı olacaktır” dedi.

HÜSEYİN GÖKÇE / ANKARA

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla sağladığı önemli teşviklerin tam anlamıyla yerine ulaşmadığını bildiren Sultan Et Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bılıkçı, nakdi destek veya hayvan desteği yerine dünyanın en büyük et üreticisi Brezilya’da uygulanan modelin hayata geçirilmesinin daha faydalı olacağını söyledi. Brezilya’nın Konya Ovası büyüklüğünde bir alanda elektrik, su gibi altyapıları hazırlayıp, yetiştirdiği yem bitkisini besiciye ücretsiz sunduğunu aktaran Bılıkçı, hayvanların burada beslendiğini kaydetti. Türkiye’de de hayvancılığa elverişli meraların atıl vaziyette beklediğine dikkat çeken Mustafa Bılıkçı, “Bizde de bu alanların devlet tarafından altyapısı oluşturularak çiftçilerin hayvan varlığının artırılmasına destek olunabilir” önerisinde bulundu. Bu modelin know how’ının 2 ülkeye kullanıldığını belirten Bılıkçı, Türkiye’nin de boş duran verimli mera arazilerinde bu modeli uygulaması halinde et arzında yaşanan sorunun çözülebileceğini söyledi. Türkiye’de geçmiş dönemde özel sektörün hayvancılık alanında büyük yatırımlar yaptığını hatırlatan Mustafa Bılıkçı, 40-50 bin baş kapasiteli tesislerin ithal ürünlerle baş edemeyerek kapandığını vurguladı. İthalatın zorunlu olduğu durumlarda yerli üreticisinin zarar etmesini önleyecek bir mekanizmanın hayata geçirilmesi gerektiğini dile getiren Bılıkçı, yerli üreticilerin maliyetleri göz

önünde bulundurularak ithal ete bir fon konularak piyasayı bozmayacak şekilde destek mekanizmasının hayata geçirilebileceğini ancak ithalatın sürekli olmaması gerektiğini anlattı.

“Aç-bitir ürünlere talep arttı”

2022 yılında satış hacmini yüzde 50 artırdıklarını, ciroyu ise yüzde 300 büyütürken 520 milyon liraya çıkardıklarını dile getiren Mustafa Bılıkçı, Sultan Et'in İSO'nun 2. 500 büyük firma listesinde bulunduklarını anlattı. Halen sektörde ilk 5 firma içinde yer aldıklarının altını çizen Bılıkçı, yeni üretim tesisi faaliyete geçtiğinde 3'üncülüğe yükseleceklerini kaydetti. Türkiye'de pazarın giderek aç-bitir ürünlere doğru kaydığını söyleyen Mustafa Bılıkçı, özellikle Z kuşağının 50 gramlık paketleri tercih ettiğini, Sultan et olarak yeni yatırımlarında bu alana özel önem vereceklerini kaydetti. Bılıkçı, 2023 yılında ayrıca 250 ve 500 gramlık paketler halinde sadece ısıtılarak tüketilebilecek döner ürününü pazara sunacaklarını belirtti.

“Alım gücü düştü, talep daraldı”

Firma olarak satış hacminde artış olmasına rağmen, piyasada genellikle fiyat artışlarına bağlı olarak alım gücünde düşüş gördüklerini belirten Bılıkçı, discount marketlerde ucuz et ürünlerinin (kıyma/ kuşbaşı) satış miktarının üçte 1'e düştüğüne dikkat çekti. Bılıkçı, fiyattaki her artışta talebin daraldığını gözlemlediklerini dile getirdi. Fiyat artışında besilik hayvan miktarının yetersizliği yanı sıra dişi hayvanların kesime gönderilmesinin de etkisi olduğunu belirten Mustafa Bılıkçı, “Hem doğuracak hayvan sayısı azaldı hem de süt miktarı azaldı. Bu durum fiyatlarda ciddi artışa yol açtı” dedi.

■ Sincan OSB'de ikinci fabrikasını kuracak

Kırmızı et sektörüne 1973 yılında pastırma ve sucuk üretimiyle adım atan Sultan Et, bugün 11 bin m2 alanda aylık bin 500 ton üretim yapıyor, 210 çeşit ürünle sektörde ilk 5 firma içinde yer alıyor. Artan talepleri karşılamak üzere yeni bir yatırıma hazırlandıklarını aktaran Bılıkçı, Sincan OSB'de satın aldıkları 40 bin dönümlük arazide 25 bin m2'lik kapalı alanda ikinci bir fabrika kuracaklarını söyledi. Yeni fabrikada güneş paneli ile elektrik üretimi yapacaklarını ve yağmur suyunu toplayıp yeniden kullanacak bir sistem kuracaklarını ifade eden Bılıkçı, burada çevreye duyarlı üretim yapacaklarını belirtti.

Buğday fiyatları yüzde 1 yükseldi

Buğdayın Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları, Rusya'nın Birleşmiş Milletler'in (BM) arabuluculuğuyla imzalanan tahıl anlaşmasını uzatmama tehdidinde bulunmasının fiyatlara destek sağlamasıyla dört seansta ilk kez artarak yüzde 1 yükseldi.

Mısır fiyatları ABD'nin bahar mevsimi ekim dönemi için hava koşullarının iyileşeceği beklentileri nedeniyle geriledi. Rusya geçtiğimiz cuma günü, Rusya'nın tarım ürünlerinin ihracı üzerindeki engeller kalkmadığı sürece tahıl anlaşmasını uzatmayacağı tehdidinde bulundu.

Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile Rus mevkidaşı Sergei Lavrov'un aynı gün Ankara'da gerçekleştirdiği görüşmede de bahsi geçen engellerin kalkmasının anlaşmanın gelecek ay uzatılması için şart olduğu konusunda fikir birliğine varıldığı ifade edilmişti. Lavrov, Çavuşoğlu ile Karadeniz tahıl koridoru anlaşmasında yer alan maddelerin uygulanmasında görülen "başarısızlığı" ele aldıklarını belirtmişti.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan buğday vadeli kontratları yüzde 1.1 artışla 6.82 dolar/bushel, yani 250.6 dolar/ton seviyesine yükseldi. Mısır yüzde 0.2 gerileyerek 6.42 dolar/bushel, yani 252.7 dolar/ton seviyesine

‘TarımCebimde’ uygulaması yeni modüllerle güncellendi

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın tarımsal üretimle ilgili iş ve işlemlerin, cep telefonu üzerinden yapılabilmesine imkan sağlayan ‘TarımCebimde’ mobil uygulamasına ‘Balıkçılık’, ‘Evcil Hayvanlar’ ve ‘Kent Tarımı’ modülleri de eklendi.

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın ‘TarımCebimde’ mobil uygulaması yeni modüllerle güncellendi. Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi’nin 2 Ocak 2023’te tanıtımını yaptığı ‘TarımCebimde 1.0’ mobil uygulaması ve Çiftçi Kayıt Sistemi başvurularının e-Devlet üzerinden alınması, bürokrasiyi azaltırken çiftçilerin de işlerini kolaylaştırıyor.

Uygulama sayesinde, tarım sektöründeki üreticiler, birçok işleme tek bir tıklama erişebiliyor, daha önce Tarım ve Orman İl Müdürlüklerine giderek yapabildikleri hayvanlarının doğum, ölüm, düşen küpe bildirimleri gibi iş ve işlemleri uygulama üzerinden gerçekleştirebiliyor.

Mobil uygulamada yapılan son güncelleme ile bugünden itibaren 2.0 versiyonu da hizmete sunuldu.

Bu güncelleme ile "Balıkçılık", "Evcil Hayvanlar" ve "Kent Tarımı" modülleri de uygulamaya ilave edildi.

Yeni versiyona eklenen "Evcil Hayvanlar" modülü üzerinden kullanıcılar, evcil hayvanlarının veterinerleri tarafından işlenmiş aşılarda dahil tüm bilgilere erişebilecek ve mikroçipli ev hayvanı kaybolan kullanıcılar kayıp bildiriminde bulunabilecek.

Mobil uygulama üzerinden kaybolduğu beyan edilen evcil hayvana ilişkin kayıp bildirimi, anında elektronik ortamlarda kaydedilecek. Herhangi bir sebeple kayıp bildirimi yapılan evcil hayvan, veterinerine getirildiğinde de mikroçip bilgilerinde eşleşme yapılabilecek.

"Balıkçılık" modülü üzerinden ise balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğı ve avcılığı yapan kullanıcılar, ticari kişi ruhsatı ve balıkçı gemisi ruhsatlarının görüntülenebileceğı "Ruhsatlarım", özel avcılık izin ve amatör balıkçılık belgelerinin görüntülenebileceğı "Belgelerim", balıkçı gemi sahiplerinin gemilerine ait sulardaki yer izlerini ve koordinatlarını haritadan görüntüleyebileceğı "Gemim Nerede", ister açıklarda isterse kıyıda arıza kaydının oluşturulabileceğı "Arıza Bildirimi", cezalarını sorgulayabileceğı "Ceza Sorgulama" gibi işlemleri kolayca gerçekleştirebilecek.

Bugünden itibaren "Kent Tarımı" ile ilgili bilgilere de tek bir tuşla ulaşabilecek. Kent Tarımı, tüketim merkezleri dikkate alınarak, lojistik mesafelere bağılı maliyet artışları ve üretim kayıplarının minimize edilmesi, daha taze ve raf ömrü daha uzun ürünlerin, daha çevreci bir model ile üretilmesi ve tüketicilere ulaştırılması hedefleniyor.

Bu alanda Bakanlık tarafından verilen destekler ve bunlara ne şekilde ulaşabileceğı mobil uygulama üzerinden takip edebilecek.

Sadece çiftçiler için değıl

"TarımCebimde" mobil uygulamasına "Orman", "Su" ve "Doğa" gibi konularda bilgi, duyuru, iş/işlemler içeren yeni modüllerin de kısa sürede eklenmesi için çalışmalar sürüyor.

Böylece "TarımCebimde"nin, sadece çiftçilerin değıl tüm vatandaşların kullanabileceğı "Super App" tarzında bir uygulamaya dönüştürülmesi amaçlanıyor. "TarımCebimde" mobil uygulaması, App Store, Google Play ve AppGallery mobil uygulama mağazalarından indirilebiliyor.

Bu firmanın arkasında kim var?

Geçtiğimiz Temmuz ayında Türkiye üzerinden Suriye'den Körfez ülkelerine transit koyun ihracatı Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından ihalesiz bir şekilde tek bir firmaya verildi...

Sadettin İnan

Geçtiğimiz Temmuz ayında Türkiye üzerinden Suriye'den Körfez ülkelerine transit koyun ihracatı Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından ihalesiz bir şekilde tek bir firmaya verilirken, 2023 yılı ihracat kotasının da yüzde 70'inin yine aynı firmaya verildiği ortaya çıktı. Türkiye'nin küçükbaş hayvan ihracatını kapattığı bir dönemde, firmaya verilen yüksek ihracat kotası ile büyük bir ayrıcalık sağlanırken, "Bu firmanın arkasında kim var?" sorusunu gündeme getirdi.

Uygulanan yanlış politikalardan dolayı Türkiye'de hayvancılık sektörüne büyük bir darbe vurulurken, siyaseten toleranslı olan kişiler de Suriye'den yapılan koyun ticareti ile köşeyi dönüyor. AKP eski milletvekili Salih Kapusuz'un şirketi ile sözleşme yapıldığı iddiaları ile gündeme gelen Suriye'den Körfez ülkelerine Türkiye üzerinden yapılan transit koyun ticaretinde yeni bir gelişme ortaya çıktı. Tarım Kredi Kooperatifleri'nin Tareks Hayvancılık şirketi bulunmasına rağmen geçtiğimiz Temmuz ayında Suriye'den yapılacak 50 bin baş koyun ihracatına yönelik kotayı ihalesiz ve duyurusuz bir şekilde tek bir firmaya devrettiği ortaya çıkmıştı. Skandalın Millî Gazete tarafından ortaya çıkarılması üzerine Suriye'den yapılacak koyun ihracatı askıya alınırken, Tarım Kredi Kooperatifleri'nin iddiaların gündemden düşmesiyle birlikte 2023 yılı ihracat kotasının yüzde 70'ini sessiz sedasız yine aynı firmaya verdiği ortaya çıktı. Tarım Kredi Kooperatifleri'nin, gündeme gelen iddialara rağmen söz konusu şirketten vazgeçememesi dikkat çekerken, ihracat kotasının da Türkiye'nin

küçükbaş hayvan ihracatını kapattığı bir dönemde verilmesi bu şirkete nasıl bir ayrıcalık sağlandığını gözler önüne serdi.

BİRİLERİNE RANT KAPISI OLDU!

Suriye’de Türkiye’nin kontrolündeki Barış Pınarı bölgesindeki üreticilere destek vermek amacıyla yaklaşık 100 bin baş küçükbaş hayvanın Türkiye üzerinden Körfez ülkelerine ihracatı ile ilgili olarak Tarım Kredi Kooperatifleri’ne ve Et ve Süt Kurumu’na 50’şer bin başlık ihracat kotası verilmişti. Et ve Süt Kurumu, kendisine verilen kotayı henüz kullanmazken, Tarım Kredi Kooperatifleri’nin 50 bin başlık ihracat kotasını hayvan başı 6 dolar karşılığında özel bir firmaya devrettiği ortaya çıkmıştı. Tarım Kredi Kooperatifleri’nin hiçbir ihale ve duyuru yapmadan devlet tarafından kendisine verilen 50 bin başlık koyun ihracat kotasını Fevzullah Sayın isminde bir firmaya devrederek, kuzu ihracatı ticareti yapmaya bu firmanın yetkilendirilmesi, siyasi tartışmaları da beraberinde getirmişti.

AKP ESKİ MİLLETVEKİLİ SALİH KAPUSUZ’UN İSMİ GÜNDEME GELMİŞTİ!

Fevzullah Sayın’ın şirketinin arkasında AKP eski Milletvekili Salih Kapusuz’un bulunduğuna yönelik iddialar gündeme gelirken, Kapusuz’un bu iddialara yönelik hiçbir açıklama yapmayarak sessiz kalması dikkat çekmişti.

YÖNETİM KURULU KARARI OLMADAN İHRACAT İZNİ VERİLMİŞTİ!

Tarım Kredi Birlik AŞ tarafından 30 Haziran 2022’de kuzu ihracatı ticareti yapmaya yetkilendirilen Fevzullah Sayın unvanlı firmaya, yönetim kurulu kararı olmadan sadece Dış Ticaret Müdürü Kürşat Aslan’ın imzası ile yetki verilmesi ve evrakta hiçbir sayı numarasının bulunmaması koyun ihracatında peşkeş iddialarını gündeme getirmişti.

TARIM BAKANİ KİRİŞCİ, KAPUSUZ İDDİALARINI CEVAPSIZ BIRAKTI!

Suriye’den Körfez ülkelerine Türkiye üzerinden yapılan transit koyun ihracatı için Tarım Kredi Kooperatifleri’ne verilen 50 bin kotayla ilgili gündeme gelen iddialar Meclis gündemine taşınırken, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, CHP Adana Milletvekili Ayhan Barut’un konuyla ilgili sorularını yanıtlamayarak cevapsız bıraktı. Kirişçi’nin, “Tarım Kredi Kooperatifleri’nin hayvancılıkla ilgili iştirak kuruluşu olan Tareks Hayvancılık şirketi varken transit geçiş izni verilen 50 bin küçükbaş hayvanın AKP’li eski bir milletvekilinin şirketine verildiği iddiaları doğru mudur? Doğruysa böyle bir yöntem neden izlenmiştir?” sorularına cevap vermemesi manidar bulunurken, söz konusu iddialara Salih Kapusuz’un da sessiz kalması dikkat çekmişti.

Tarım Kredi Kooperatiflerinin tek başına 50 bin başlık koyun ihracat iznini verdiği Fevzullah Sayın, Millî Gazete’nin ortaya çıkardığı skandal belge ile ilgili olarak, o dönem yaptığı açıklamada, bunun iyi niyet mektubu olduğunu ve kendisi ile yapılmış bir sözleşmenin bulunmadığını belirterek, Tarım Kredi Kooperatifleri’nin söz konusu koyun ihracatını kendisi üzerinden yapmayacağını belirtmişti.

TARIM KREDİ, FEVZULLAH SAYIN'DAN VAZGEÇEMEDİ! 45 BİN İHRACAT KOTASININ 30 BİNİ SAYIN'A VERİLDİ!

Millî Gazete'nin ortaya çıkardığı skandal belge, karışık ilişik ağı ve tarafların kamuoyuna tatmin edici bir açıklama yapamamaları, Suriye'de Türkiye'nin etkili olduğu bölgelerdeki üreticilere destek amacıyla devreye alınan koyun ihracatında ciddi soru işaretlerini gündeme getirirken, Tarım Kredi Kooperatifleri'nin Fevzullah Sayın'dan vazgeçemediği ortaya çıktı. Tarım Kredi Kooperatifleri, 45 bin başlık 2023 koyun ihracat kotasının 30 binini yine Fevzullah Sayın'a verdi. Geri kalan 15 bin başlık kota ise 3-5 firma arasında paylaştırılırken, bu durum 2022 yılındakinden farklı olarak 'bir firmaya kıyak geçildi' görüntüsünü kırmak için yapıldığı kaydediliyor.

İHRACAT İZNİ ÖYLE BİR ZAMANDA VERİLDİ Kİ, ALAN FİRMA İÇİN ALTIN DEĞERİ TAŞIYOR!

Körfez ülkeleri, Türkiye'nin küçükbaş hayvan ihracatında önemli bir pazarı oluştururken, Türkiye et fiyatlarının artmasıyla birlikte 31 Aralık 2022 itibarıyla küçükbaş hayvan ihracatını tamamen kapattı. Türkiye'nin ihracatı kapatmasıyla birlikte Suriye'den getirilerek Körfez ülkelerine ihracatı yapılan küçükbaş hayvan ticareti daha değerli hale geldi. Körfez ülkelerinin talebi sadece Suriye'den getirilen koyunlarla karşılandığı için bu durum, ihracat kotasını elinde bulunduran firmalara büyük bir ayrıcalık sağlıyor.

TARIM KREDİ BİRLİK YETKİLİLERİ: "İHRACAT KOTASININ YÜZDE 70'İNİN NEDEN TEK BİR KİŞİYE VERİLDİĞİNİN CEVABINI VEREMİYOR!"

Tarım Kredi Birlik yetkilileri, Suriye'den yapılacak koyun ihracatında 2023 yılı kotasının yine önemli bir kısmının Fevzullah Sayın'a verildiğini doğrularken, firmalardan gelen bütün tekliflerin değerlendirildiği, güvenlik soruşturmasından geçerek istenilen şartları sağlayan firmalara kota tahsis edildiği belirtildi. Hiçbir firmaya siyasi ayrıcalık sağlanmadığı iddia edilirken, neden kotanın yüzde 70'inin yine Fevzullah Sayın'a verildiği ile ilgili tatmin edici bir cevap verilemedi. Diğer yandan, ihracat kotası almak için başvuru yapmak isteyen firmaların önlerine birçok engel çıkarıldığını iddia etmesi de Tarım Kredi Birlik yöneticilerinin bütün tekliflerin değerlendirildiği yönündeki açıklamalarının da sorgulanmasına neden oldu.

ŞAP HASTALIĞINDA SURİYE KAYGISI!

Türkiye'de şap hastalığının bugüne kadar görülmeyen yeni bir virüsü ortaya çıkarken, bu yeni virüsün de Türkiye üzerinden Suriye'den Körfez ülkelerine ihraç edilen küçükbaş hayvanlardan geldiğine dair ciddi kaygılar bulunuyor. Şap hastalığından dolayı Türkiye'de bütün hayvan sevkiyatları durdurulurken, Suriye'den gelen ve Türkiye üzerinden Körfez ülkelerine ihraç edilen koyunlarla ilgili hiçbir sınırlama ve yasaklama getirilmemesi ise yaşanan çelişkiyi ortaya koyuyor.

KAMUOYU, TARIM BAKANLIĞI'NDAN VE TARIM KREDİ'DEN BU SORULARIN CEVABINI BEKLİYOR!

Türkiye üzerinden Suriye'den Körfez ülkelerine yapılan koyun ihracatı ile ilgili olarak kamuoyu, Tarım Bakanlığı'ndan ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nden şu soruların cevabını bekliyor...

ISuriye'de Türkiye'nin kontrolündeki Barış Pınarı bölgesindeki üreticilere destek vermek amacıyla başlatılan koyun ihracatında Tarım Kredi Kooperatifleri'ne verilen kota neden sadece bir firmaya aktarılarak kıyak geçilmiştir?

I2022 yılında 50 bin baş koyun ihracat izni Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından Fevzullah Sayın isimli şahsa verilmişti. İhracat izninin ihale yapılmadan bu şahsa verilmesinin sebebi nedir?

IFevzullah Sayın, 2021-2022 yıllarında ne kadar ihracat yapmıştır?

İİhracat yapan diğer firmalar tamamen devre dışı bırakılarak devletin Tarım Kredi Kooperatifleri'ne verdiği yetkiyi tek bir kişiye devretmesinin gerçek nedeni nedir?

I2022'de Fevzullah Sayın ile sözleşme imzalanarak kota verilmesine rağmen Türkiye'de ihracat kapanana kadar, Suriye'den neden hayvan getirilmedi?

I2023 yılı kotasının yine yüzde 70'i yine aynı kişiye verilirken, 2022 yılından farklı olarak yüzde 30 kotanın da bazı firmalar arasında paylaştırılması, kotanın tek bir kişiye verildiğine yönelik eleştirilerin önüne geçilmek için mi yapılmıştır?

Yurtdışı tarımsal yatırım "ülke masaları" ile artacak

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin talimatı üzerine ilk etapta "kardeş ve gönüldaş" 12 ülkede tarımsal üretimi geliştirmek, Türk iş insanlarına bu ülkelerdeki tarımsal üretim olanaklarını tanıtmak ve yerli tarım sektörünün bilgi ve birikimini bu ülkelere aktarmak amacıyla "ülke masaları" oluşturuldu.

İklim değişikliği ve uluslararası krizler ülkeleri tarımsal üretim konusunda yeni arayışlara iterken, Tarım ve Orman Bakanlığı da gıda arz güvenliğinin sağlanması ve tarımsal üretim ve ihracatın artırılması için önemli bir adım attı. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin talimatı üzerine ilk etapta "kardeş ve gönüldaş" 12 ülkede tarımsal üretimi geliştirmek, Türk iş insanlarına bu ülkelerdeki tarımsal üretim olanaklarını tanıtmak ve yerli tarım sektörünün bilgi ve birikimini bu ülkelere aktarmak amacıyla "ülke masaları" oluşturuldu.

Bu ülkeler arasında Azerbaycan, Cezayir, Çad, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Macaristan, Moritanya, Özbekistan, Pakistan, Türkmenistan ve Venezuela yer aldı. Uruguay, Gana ve Sırbistan için de yatırımcı rehberlerinin kısa sürede sunulması planlanıyor.

"Ülke Masaları Tarım Sektörü Yatırımcı Rehberi" ile söz konusu bölgelerde özel sektör kanalıyla yatırım olanaklarının geliştirilmesi ve ihracatın artırılması hedefleniyor. Söz konusu rehber, Bakanlığın internet adresi ana sayfasında yer alan ilgili sekmeden ya da TarımCebimde mobil uygulamasından ulaşılabilir.

Altın sevdası ve deprem etkisi cari açığı arttırdı

Büyük deprem felaketinin yaşandığı şubat ayında yavaşlayan ihracat ve hız kesmeyen altın ithalatının etkisiyle cari açık 8.8 milyar dolar seviyesine çıkarken 12 aylık toplam cari açık da 55.4 milyar dolar ile son 10 yılın zirve seviyesine gördü.

Şebnem TURHAN

Cari işlemler açığı şubat ayında 8.5 milyar dolar olan beklentilerin hafif üzerinde 8.78 milyar dolara çıktı ve geçen yıl şubattaki 5.3 milyar dolar seviyesinin üzerinde gerçekleşti. Ocak ayı cari açık 10 milyar dolara revize edilirken 12 aylık toplam cari açık ise 55.4 milyar dolar ile 10 yılın zirvesine çıktı. Büyük deprem felaketinin etkisiyle ivme kaybeden ihracata karşılık başta altın ithalatı olmak üzere artışını sürdüren ithalat şubatta cari açığın genişlemesine neden olurken cari açığın finansmanı ise Merkez Bankası rezervlerinden karşılandı. Rezervler şubatta 4.7 milyar dolar geriledi. Ekonomistler martta ihracattaki ivmenin ile açıkta genişlemeyi yavaşlatabileceğini belirtirken seçim ve deprem etkilerinin ise hızlandırıcı etki yapacağını kaydetti. Altın ithalatı ise martta son 9 ayın en düşük seviyesine indi.

Altın ve enerji hariç fazlada sert düşüş

Merkez Bankası şubat ayına ilişkin ödemeler dengesi istatistiklerini açıkladı. Buna göre altın hariç cari açık 4.98 milyar dolar ile geçen yıl şubata göre yatay seviyede gerçekleşti. Enerji hariç cari denge ise geçen yıl şubattaki 1.65 milyar dolarlık fazladan bu yıl şubatta 2.96 milyar dolar açığa döndü. Geçen yıl şubat ayında 2 milyar dolar olan altın ve enerji hariç cari fazla ise Şubat 2023'te 834 milyon dolara

geriledi. Bu yılın ilk ayında 51.9 milyar dolar olan 12 aylık toplam cari açık ise şubatta 55.4 milyar dolara yükseldi.

Şubat ayında yaşanan büyük deprem felaketi ihracatta daralmaya neden oldu ancak ithalatı artış yavaşlayarak da olsa sürdü. Bu da dış ticaret açığının büyümesine neden oldu. Özellikle altın ithalatında süren yükseliş şubatta dış ticaret açığının genişlemesinde büyük rol oynadı. BİST verilerine göre ocakta 68.3 ton olan altın ithalatı şubatta 57.5 ton olmuştu. Martta ise alınan önlemlerin de etkisiyle 26.7 tona geriledi ve bu son 9 ayın en düşük ithalat seviyesi. Geçen yıl şubatta 4.5 ton altın ithal edilmişti. Bu sonuçlarla ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı da geçen yıl şubat ayındaki 6.3 milyar dolardan bu yıl şubatta 10.4 milyar dolara yükseldi.

Hizmetler tarafında ise taşımacılık gelirleri artışı hızlanırken seyahat gelirleri artışı hız kesti ki bunda da büyük deprem felaketinin etkisi büyük. Merkez Bankası verilerine göre şubatta taşımacılık gelirlerinde geçen yıl şubat ayına göre yüzde 102,7 artış olurken net seyahat gelirlerinin yıllık artış hızı ocaktaki yüzde 34,8'den artıştan şubatta yüzde 11,8'e geriledi. Böylece Şubat 2022'de 1.8 milyar dolar olan hizmet dengesindeki fazla bu yıl şubatta 2.3 milyar dolar hesaplandı.

Cari açığın finansmanında başrol rezervlerin

Cari açığın finansmanında ise rezervlerin başı çektiği görülüyor. Merkez Bankası verilerine göre şubatta yabancı yatırımcılar 406 milyon dolarlık gayrimenkul yatırımı yaparken toplam doğrudan yabancı yatırımda net giriş 505 dolar oldu. Bu dönemde yabancı yatırımcılar hisse senetlerinde net 185 milyon dolarlık satış yaptı, devlet iç borçlanma senetlerinde 14 milyon dolarlık alım gerçekleştirdi. Bankalar yurtdışı tahvillerde 1.2 milyar dolar net dış borçlanmaya gitti. Portföy yatırımları kaleminde net giriş 240 milyon dolar olarak hesaplandı. Şubatta uzun vadeli borçlarda 1 milyar dolar, kısa vadeli borçlarda 27 milyon dolarlık net borçlanma gerçekleştirildi. Bu arada Şubat 2023'te yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduatları yaklaşık 80 milyon dolar azalırken yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatları toplamda 272 milyon dolar arttı. Merkez Bankası resmi rezervleri 4.67 milyar dolar azaldı. Ocakta çıkış yaşanan net hata noksan kaleminde şubatta ise 1 milyar dolar giriş yaşandı.

Uzmanlar deprem nedeniyle daralan ihracatın etkisi ile artan ithalatın cari açığa artışa işaret ettiğini belirterek enerji fiyatlarındaki düşük seviyenin ve böylelikle enerji ithalatındaki gerilemenin dış dengedeki bozulmayı sınırladığını vurguladı. Şirketlerin borçlanmasının yanı sıra şubatta cari açığı finansmanını net hata noksan ile rezervlerin üstlendiğini kaydeden uzmanlar, enerji fiyatlarındaki düşük seviyelere rağmen kısa dönemde mevsimsel etkilerle dış ticaret açığındaki ve cari açığındaki genişlemenin devam edeceğini öngördü.

Son 12 aylık dönemde 66.3 milyar dolarlık döviz çıkışı

Dinamik Yatırım Baş Ekonomisti Enver Erkan, ihracatın yeniden dirençli duruma geçmesinin dış ticaret açığındaki genişlemeyi yavaşlatabileceğini, ancak seçim ve deprem etkisiyle beraber Şubat ayından sonra da cari açığındaki artış devam edebilir görüldüğünü vurguladı. Erkan, “Yüksek enflasyon ortamının getirdiği talep etkisi ithalat tarafındaki olumsuz baskının devam etmesine neden olmakta, bu nedenle de cari açık yüksek bir artış göstermektedir. Ekonomik model, normalde lirayı zayıf tutarak ihracat artışı kanalıyla cari fazla yaratmak üzerine kurulu ancak başta enerji fiyatları, daha sonra da artan enflasyon ve düşük faizin getirdiği fazla tüketim cari açığın derinleşmesine neden olmakta. Son dönemde enflasyonu kontrol etmek için lira stabil tutulmaya çalışırken, gerçek piyasa değerinden uzaklaşan bir yerel para birimi ihracat mallarında fiyat belirlemeyi zorlaştırmakta” dedi. Bizim Menkul’ün notunda ise son 12 aylık dönemde ise 55,4 milyar dolar olan cari açıkla beraber yabancıların 4.1 milyar dolarlık hisse ve 2.1 milyar dolarlık tahvil satışının yanı sıra 4.7 milyar dolar net varlık edinimi hesabıyla birlikte toplamda 66.3 milyar dolarlık döviz çıkışı gerçekleştiği yer aldı. Notta şöyle denildi: “Çıkan bu dövize karşılık 8.3 milyar dolar doğrudan yatırımlardan döviz girdisi olurken büyük bir kısmı TCMB’nin yükümlülüklerinin artmasıyla oluşan diğer yatırımlar hesabından 34.9 milyar dolar giriş olmuştur. 24.5 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB’nin rezervlerinde 1.45 milyar dolarlık artış yaşanmıştır.”

İşsizlik yeniden çift haneye yükseldi

TÜİK tarafından açıklanan şubat ayı işgücü istatistiklerine göre, 2023 yılının ikinci ayında işsizlik oranı yüzde 10 olarak gerçekleşti. İşsiz sayısı 65 bin kişi artarak 3 milyon 514 bin kişiye yükseldi. Geniş tanımlı işsizlik ise (atıl işgücü oranı) yüzde 23,4 oldu. Ocakta işsizlik oranı yüzde 9,7 olarak gerçekleşmişti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), şubat ayına ilişkin işgücü istatistiklerini açıkladı. Buna göre, şubat ayında işsizlik yüzde 10 olarak gerçekleşti.

2023 yılı ocak ayında işsizlik oranı yüzde 9,7 seviyesinde bulunuyordu.

Aynı dönemde geniş tanımlı işsizlik ise (atıl işgücü oranı) yüzde 23,4 oldu.

Ayrıca yapılan açıklamada, şubat ayında yaşanan deprem felaketi nedeniyle, depremden yoğun şekilde etkilenen **7 ilden** veri alınamadığı belirtilmiştir.

TÜİK'in yayımladığı bültende yer alan detaylar şöyle:

Hanehalkı İşgücü Araştırması Şubat ayı anket uygulaması, ülkemizde yaşanan deprem felaketi nedeniyle **Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya ve Osmaniye** illerinde **yapılamamıştır**. Bu illerdeki örnek hane sayısının örneklem içerisindeki payı %7,8'dir. Şubat ayı bülteninde yer alan sonuçlar anket uygulaması gerçekleştirilebilen iller üzerinden Türkiye bazında tahmin verecek şekilde ağırlıklandırma yapılarak hesaplanmıştır. Yapılan geçici yöntemsel değişiklik ile ilgili açıklamalar metaveri bölümünde sunulmuştur. Belirtilen illerde uygulama gerçekleştirilemediği için, depremin etkisi göstergelere yansıtılamamış olup ilerleyen

dönemde alan uygulamasına başlanabilmesi ile birlikte geçmiş dönemlere ait deprem etkisinin ölçülmesi ile ilgili çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 10

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 65 bin kişi artarak 3 milyon 514 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,2 puan artarak %10,0 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %8,7 iken kadınlarda %12,6 olarak tahmin edildi.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı yüzde 48,2

İstihdam edilenlerin sayısı 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 361 bin kişi azalarak 31 milyon 460 bin kişi, istihdam oranı ise 0,6 puan azalarak %48,2 oldu. Bu oran erkeklerde %65,0 iken kadınlarda %31,8 olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı yüzde 53,6

İşgücü 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 295 bin kişi azalarak 34 milyon 975 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık azalış ile %53,6 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,2 iken kadınlarda %36,4 oldu.

Genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 19,2

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,7 puanlık azalış ile %19,2 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %15,4, kadınlarda ise %26,2 olarak tahmin edildi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 44,7 saat oldu

İstihdam edilenlerden referans döneminde işbaşında olanların, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 0,1 saat azalarak 44,7 saat olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış atıl işgücü oranı yüzde 23,4

Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 1,5 puanlık artış ile %23,4 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %16,0 iken işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı %17,9 olarak tahmin edildi.

ABB'den çiftçilere sulama sayacı desteği

Ankara Büyükşehir Belediyesi, su kaynaklarının etkin kullanımı ve su tasarrufunun sağlanması amacıyla yerli üreticilere sulama sayacı desteğine başladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, pompajlı su tesislerinde kaynakların etkin kullanımı ve su tasarrufunun sağlanması amacıyla yerli üreticiye sulama sayacı desteğine başladı.

Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı ekipleri proje kapsamında ilk olarak çiftçilere Polatlı Ziraat Odası'nda alan-süre esaslı sulama tarifesinden hacim esaslı sulama sistemine geçilmesine ilişkin teorik eğitim verdi. Daha sonra ise Haymana'nın Soğulca Mahallesi'nde sayaçların kullanılması ve montajının yapılması ile ilgili uygulamalı eğitim düzenlendi.

Son yıllarda şiddetli olarak devam eden kuraklık ve su kaynaklarında görülen azalmanın etkilerinin azaltılmasının hedeflendiği projeye; sulama tesislerinde aylık, yıllık bazda tüketilen su miktarı ölçülerek ilerleyen yıllarda bitki deseni ve su yönetimi konusunda gerekli verilerin toplanması sağlanacak.

YAVAŞ: “İSRAF EDECEĞİMİZ BİR DAMLA SU GELECEĞİMİZE MÂL OLMASIN DİYE TÛM ÇABAMIZ”

Projeyi sosyal medya hesaplarından yaptığı paylaşım ile duyuran Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, “Bugün israf edeceğimiz bir damla su geleceğimize mâl olmasın diye tüm çabamız. Su kaynaklarını daha etkin kullanabilmek adına yerli üreticilerimize sulama sayacı desteğine başladık. Ayrıca bu konuda teorik eğitim de veriyoruz” ifadelerini kullandı

“KURAKLIK ETKİLERİNİN AZALTILMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALARIMIZ DEVAM EDİYOR”

Proje ile ilgili bilgi veren ABB Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı Ziraat Mühendisi İlker Koçak, “Polatlı’da bulunan Pompajlı Sulama Tesisi’imizde su tasarrufunu sağlamak ve kayıp kaçaklarının önlenmesi amacıyla çiftçilerimize sulama sayacı desteğinde bulunduk. Bununla ilgili de eğitim veriyoruz. Kuraklık etkilerinin azaltılmasına yönelik çalışmalarımız da devam ediyor. Çiftçilerimiz burada su tüketimine dikkat etmeli, bitki ihtiyacı kadar su vermeli ve kayıp kaçak ya da montaj hatalarından kaynaklı su kaçaklarını gidermeliler” dedi.

Eğitmen Yavuz Selim Aşiken ise şunları söyledi:

“Bugün mekanik sulama ile ultrasonik tarım sulama sayaçları arasındaki farkları anlattık. Çiftçimize ultrasonik su sayaçlarının ne kadar yararlı olacağından bahsettik. Bu gelişen ve değişen teknolojinin ne kadar kaçınılmaz olduğunu ve neden bunları yenilememiz gerektiğini, azalan su kaynaklarımızı ve bunları heba etmememiz gerektiğini ve su tasarrufumuzu maksimum seviyeye çekmek için ultrasonik sayaçların kullanılması gerektiğini çiftçilerimize anlattık. Çiftçilerimiz sayaçlarını kendi malları gibi korumalılar çünkü sayaçlar uzun ömürlü çalıştığı zaman çiftçiler mutlu olacak, tarlasını sorunsuz olarak sulayacak hiçbir şekilde su kaybı yaşamayacağı için de sayacını uzun süre kullanabilecek.”

YAKLAŞIK 1000 ÇİFTÇİYE SAYAÇ DESTEĞİ SAĞLANACAK

Proje kapsamında; Polatlı ve Haymana ilçelerinde aktif üreticilik yapan çiftçilere ve kooperatiflere 1000 adet sulama sayacının ücretsiz olarak dağıtılması planlanıyor.

ABB'nin Sayaç desteğinden yararlanan çiftçi ve kooperatif başkanları düşüncelerini şu sözlerle dile getirdi:

-Haymana Soğulca Sulama Kooperatifi Başkanı Mehmet Özkök: "Kuraklıktan dolayı köy göletinde azalma oldu. Hem tasarruf amaçlı hem de vahşi sulamayı önlemek için Büyükşehir Belediyesi bize 200 sayacı hibe etti. Bütçemize de katkısı olacak."

-Soğulca Sulama Kooperatifi Başkan Yardımcısı Recep Gündoğan: "Suyumuz çok hunharca kullanılıyor. Bütün vanalar açılıyordu tam bir randıman alamıyorduk. Fıskiyelerde basınç yoktu. O yüzden arazide devamlı geziyorduk. Bu sayede hem daha verimli olacak hem de su kaçağının önüne geçeceğiz. Bize çok büyük bir fayda sağlayacak. Bize bu hizmeti sunduğu için Mansur Başkan'a teşekkür ediyoruz."

-Soğulca Mahalle Muhtarı Bayram Şimşek: "Takılan saatler köylümüze çok avantaj sağlayacak. Kurak bir köydeyiz. Göletin suları azaldı, yer altı suları da çekildi. Saatli sulamaya geçilince vahşi sulamadan kısıtlı sulamaya geçmiş olacağız."

-Mevlüt Sarı: "Bu sulama bize çok katkısı olacak. Aşağıdaki çok açıyordu yukarıdaki sulama yapamıyordu. Verilen saatler üzerinden kooperatif takip edebilecek. Bize hibe verdiler emeği geçen herkese teşekkür ederim."

Türkiye koyun ülkesi mi, sığır ülkesi mi?

Ali Ekber YILDIRIM

11 Nisan 2023 Salı

Anadolu'da buğday ve koyun yetiştiriciliğinin önemini vurgulamak için söylenen önemli bir söz var: "Buğday ile koyun, gerisi oyun."

Buğdayın ilk evcilleştirildiği topraklar olarak bilinen Anadolu, koyun yetiştiriciliğinin de de tarih boyunca önemli bir yere sahip. Zengin mera alanları ile yapağı (yün), et, süt ve derisi için koyun yetiştiriciliği önemli bir üretim alanı olarak öne çıkıyor.

Osmanlı İmparatorluğu döneminden bu yana koyun yetiştiriciliğinde daha verimli, daha iyi ırklar geliştirmek için önemli girişimler var. İslah çalışmaları yapılıyor. Bu çalışmalarda kimi zaman başarılı sonuçlar elde ediliyor. Kimi zaman da başarısızlıkla sonuçlanıyor.

Bu sıralar Şevket Pamuk ve Zafer Toprak'ın derlediği "Türkiye'de Tarımsal Yapılar (1923-2000)" kitabını yeniden okuyorum. Kitaptaki makalelerden birisi de İlhan Tekeli ve Selim İkin'in birlikte kaleme aldığı; "Devletçilik Dönemi Tarım Politikaları: Modernleşme Çabaları." Makalede hayvancılık alanındaki ıslah çalışmaları ile ilgili detaylı bilgiler yer alıyor.

Koyun ıslahı Merinos ile başladı

Koyun ıslahı çalışmaları merinos ırkı koyun ithalatı ile başlar. İlk olarak 1841'de İspanya'dan Hayrabolu'ya merinos ırkı koyun getiriliyor. 1843'ten itibaren Mihalıç (Karacabey) çiftliğinde yetiştirilmeye başlanıyor. Bu çiftlikte merinos koyunlarının sayısının 40 bin başa kadar yükseldiği tahmin ediliyor.

2. Abdülhamid döneminde Arnavutluk'tan kıvırcık koçu getirilerek bu sürüye katılıyor.
2. Meşrutiyet döneminde de Fransa'dan Rambuye cinsi koç getiriliyor.

Cumhuriyetin ilk yıllarında devletin elinde biri Karacabey'de diğeri Halkalı'da olmak üzere kıvırcık ve merinos karışımı, özellikleri birbirinden farklı iki deneme sürüsü

bulunuyor. Yerli ırklardan en iyi yapağı özelliğine sahip olan kıvırcıkların bu saf merinos koçlarla aşılanarak merinosa çevrilmesi çalışmaları başlatılıyor.

Sanayiye yapağı için ithalat yapılıyor

Bu nedenle kıvırcık koyunun yöresi olan Bursa, Balıkesir, Çanakkale aynı zamanda merinoslaştırma yöresi olarak seçiliyor. Sanayiye yapağı temin etmek amacıyla merinoslaştırma projesi kapsamında Macaristan'dan, Almanya'dan koç ve damızlık koyun ithalatı yapılıyor. Merinos yetiştiriciliğini teşvik etmek için özel yasa çıkarılıyor. 1936'dan 1946'ya kadar 10 yıllık sürede Bursa ve Balıkesir'de merinos koyununun yaygınlaştırılması için Merinos Müfettişlik Teşkilatı kuruluyor. Köylüye ücretsiz yonca tohumu dağıtılıyor.

Amaç, 500 bin koyunu merinosa dönüştürerek 1,5 milyon kilo merinos yapağısı elde etmek. Bu kadar az ithal hayvanla bunun yapılmasının güç olduğu anlaşıncı, birçok Avrupa ülkesinden önce Türkiye'de suni tohumlama uygulamasına geçilir. Önemli bir başarı elde edilir. 1941'de çiftçiye 957 baş, 1942'de 2 bin 844 baş ve daha sonraki yıllarda 1948'e kadar ortalama yıllık 1200 başın üzerinde koç dağıtımı yapılır. Yetiştiricilerin elde ettiği kuzu sayısı 1941 yılında 11 bin 442 baştan 1948 yılında 80 bin 935 başa yükselir. Yapağı üretimi de aynı dönemde 134 bin kilolardan 300 bin kilolara kadar yükselir.

Türk tipi merinos ile ihracat bile yapılır

Elde edilen Türk tipi merinos koyunları yapağı, et ve süt verimi bakımından başarılı olur ve 1935'ten sonra da damızlık olarak değişik ülkelere ihraç edilir.

Bu dönemde Türkiye'ye sokulan bir başka koyun cinsi karagül (Buhara Koyunu) olmuştur. Kuzularının derisi astragan kürk yapmakta kullanılan bu koyun cinsi ilk kez 1929'da Atatürk Orman Çiftliği'ne girmiştir. Sovyetler Birliği'nden 1929'da 10 koç, 1930'da 6 koç ile 20 koyun ithal edilmiştir. Hem saf olarak hem de yerli kıvırcıklarla melezlendirilerek yetiştirilmeye çalışılmıştır. Daha sonraki yıllarda Karagüller, Atatürk'ün Silifke ve Yalova'daki çiftliklerinde de yetiştirilmiş, kuzuların derileri işlenmek üzere Leipzig'e gönderilmiştir.

Bu dönemde yerli koyun cinsleri saptanarak bunların bir kısmında da ıslah çalışmalarına başlanır. Kıvırcık, Trakya ve Marmara bölgesinde; Sakız koyunu İzmir Çeşme'de; Karayaka, Karadeniz kıyılarında; Akkaramanlar, Orta Anadolu'da; Kızılakaramanlar, kuzeydoğu illerinde; Dağlıç, Kastamonu, Eskişehir, Afyon, İzmir'de; Tuj, Kars'ta; İvesi, Gaziantep, Urfa, Mardin ve Hatay'da olan cinslerdir. Dokuma fabrikaları merinostan başka, kıvırcık başta olmak üzere Akkaraman yünlerini de kullanmışlardır.

Hayvancılık 1980'den sonra çöktü

O yıllarda başlayan ıslah çalışmaları zaman zaman daha ileriye götürülerek iyi sonuçlar alınmış, bazen de koyunculuk adeta yok sayılmıştır. Türkiye İstatistik

Kurumu verilerine göre 1920'lerin sonunda 14 milyon baş olan koyun sayısı 1950'lerde 23 milyon başa ulaşırken 1980'de 48,6 milyon baş ile zirveye ulaştı.

Koyunculukta ıslah yerine yapağı ithalatı yapılması ciddi yaralar açmış. Sadece koyunculukta değil genel anlamda hayvancılıkta 1980 sonrası yapılan ithalat ve dışa açılma politikaları ile ülke büyük bir çöküşe sürüklendi. Türkiye, 2000'li yıllara gelindiğinde koyun sayısı 30 milyonun altına düştü. 2009'da 21 milyon 750 bin baş ile en dip seviye düştü. 1980 ile 2009 döneminde koyun varlığı yüzde 55 azalırken, 2009-2014 döneminde yüzde 34 azaldı. Sonraki yıllarda yeniden ıslah ve koruma çalışmalarına ağırlık verilmesi ile bir toparlanma yaşandı. Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) koordinatörlüğünde, 2005 yılından bu yana yürütülen "Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi" 60 farklı ilde, 178 farklı alt proje ile uygulanıyor. Son dönemde uygulanan önemli projelerden birisi oldu. Küçükbaş hayvancılığın toparlanmasını sağladı.

Politikalar ülke gerçekleri ile örtüşmüyor

Ancak, uygulanan hayvancılık politikasındaki yanlışlar ve istikrarsızlık, mera alanlarının hızla kaybedilmesi, kırsalda yaşanan nüfus, çoban bile bulunamaması, politikaların büyükbaş/sığır odaklı olması ve daha birçok nedenden dolayı koyun yetiştiriciliği istenilen seviyeye ulaşamıyor.

Tarım bakanlarının hemen hepsi, iklimi, yağış miktarı, mera varlığı ve ot verimi açısından Türkiye'nin aslında büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine uygun olmadığını, küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine daha uygun olduğunu söyler. Fakat uygulanan politikalar hep büyükbaş yani sığır hayvancılığına yönelik. Bakanların söylemi ile uygulamaları birbirini tutmuyor.

Koyun eti ucuz mu?

Bugünlerde küçükbaş hayvancılık koyun/kuzu eti üzerinden bir kez daha gündeme geldi. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, koyun etinin daha ucuz olduğunu ancak koktuğu için tüketici tarafından tercih edilmediğini iddia etmesi koyunculuğu gündeme getirdi.

Türkiye'de bakanlar diyetisyen misali sürekli tüketiciye önerilerde bulunuyor. Önceki Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli kırmızı et fiyatlarındaki artışı durduramayınca et yerine ot yenmesini önermişti. Ondan önceki bakan Ahmet Eşref Fakıbaba "porsiyonları küçültün" demişti.

Enflasyonla ilgili iyimser konuşan Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ise koyun/ kuzu etinin ucuz olduğunu zannediyor. Damak tadının değişmesi gerektiğini söylüyor. Oysa kuzu etinin fiyatı kiloda 40-50 lira daha yüksek. Ayrıca koktuğu için değil, pahalı olduğu için tüketici et alamıyor. Maliyetler yüksek olduğu için üretici de para kazanamadığını söylüyor.

Kişi başına küçükbaş hayvan eti tüketimi 1,5 kilo

Dünyada et üretiminin yüzde 4'ü koyundan elde ediliyor. En önemli üretici ülkeler Çin, Hindistan, Avustralya ve Yeni Zelanda. Kuzu eti ihracatının yüzde 80'nini Avustralya ve Yeni Zelanda gerçekleştiriyor. Türkiye'nin koyun varlığı 2021'de 45 milyon 177 bin baştan, 2022'de 44 milyon 688 bin başa geriledi. Koyun varlığında en büyük 3 ilimiz Van, Konya ve Şanlıurfa.

Türkiye'de kişi başına küçükbaş hayvan eti tüketimi 1,5 kilo seviyesinde. 2022 yılında kesilen küçükbaş hayvan sayısı 17 milyon baş civarında. Et üretimi 481 bin ton ve bunun 386 bin tonu koyun/kuzu eti.

Türkiye zaman zaman Yeni Zelanda, Avustralya, İspanya ve Hollanda'dan koyun ithalatı yapıyor. İhracat yaptığı ülkeler ise Katar, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman.

Koyun eti gerçekten kokar mı? Koyun yetiştiriciliği yapan ve yakın zamana kadar da Gaziantep Damızlık Koyun Keçi Birliği Başkanlığı yapan Osman Türkman, bazı ırklarda koku olabileceğini ancak büyükbaş sığır etine göre koyun, kuzu etinin daha sağlıklı olduğunu bunun da koyunun beslenmesinden kaynaklandığını söylüyor.

Üretim azaldığı için fiyat yükseliyor

Osman Türkman'ın söylediğine göre, kebabı ile ünlü Gaziantep, Şanlıurfa, Adana gibi illerde genellikle küçükbaş hayvan eti işleniyor. Bu illerde yani Doğu ve Güneydoğu'da daha çok koyun kesilir. Batı'da ise kuzu kesilir.

Üretimdeki azalma nedeniyle fiyat yükseliyor. Uygulanan yanlış politikalar sonucunda 2021 ve 2022 yılında süt inekleri kesildiği gibi anaç koyunlar da kesildi. Gaziantep'te 338 bin baş anaç koyun varlığı bir yılda 278 bin başa düştü. Bu anaç koyunların doğuracağı kuzular dikkate alındığında 120 bin baş azalma var. Et fiyatları da bu nedenle yükseliyor.

Et tüketimi ülke genelinde yüzde 50-60 oranında azalırken kırmızı et fiyatı yükselmeye devam ediyorsa bu hayvan varlığının yeterli olmadığını, üretimin yetersiz olduğunu gösteriyor.

Özetle, Türkiye hayvancılıkta çok önemli sorunlarla karşı karşıya. Alım gücünün azalması nedeniyle tüketici et alamıyor. Talep yarı yarıya azalmasına rağmen fiyatlar düşürülemiyor. Ülke gerçeklerine uygun bir hayvancılık politikası uygulanmadan bu cendereden kurtulmak mümkün görülüyor.

Şubat cari açığını enerji ve altın da açıklamıyor

Alaattin AKTAŞ

11 Nisan 2023 Salı

Önce bir revizyona dikkat çekmekte yarar var. Ocak ayındaki cari açık ilk açıklamada 9 milyar 849 milyon dolardı ve bu düzey Cumhuriyet tarihinin en yüksek aylık açığına işaret ediyordu. Şimdi görüyoruz ki açık daha da fazlaymış. Şubat verisi açıklanırken yapılan revizyon, ocak ayı açığının 10 milyar 20 milyon dolar olduğunu ortaya koydu. 9.8 milyar dolar zaten rekordu, 10 milyar tabii ki rekor...

Merkez Bankası verilerine göre şubatta da 8.8 milyar dolar açık verildi ve böylece iki aylık açık 18.8 milyar dolara ulaştı. Şubat itibarıyla yıllık açık ise 55.4 milyar doları buldu.

İki ayda 18.8 milyar dolar açık... Yılın tümü için hedef 22 milyar dolardı, evet yalnızca 22 milyar dolar. Bunu bir not olarak yazalım, kenarda dursun!

Enerji ve altın düşülünce...

Bizde cari açığın en büyük nedeni dış ticaret açığı; yıllar yılı böyle. Dış ticaret açığının ana nedeni de yüksek ithalat. İhracatı artırıp ticaret açığını aşağı çekecek önlemleri kağıt üstünde gayet iyi alıyoruz da, bunlar bir türlü sonuç vermiyor.

İthalatın yüksek seyretmesini de genellikle yüksek enerji fiyatlarına bağlıyoruz. Bu bir ölçüde doğru, özellikle son dönemde enerji faturası çok büyüdü.

Enerji yüküne son yıllarda bir de altın ithalatı eklendi, parasal olmayan altın ithalatı. Parasal altın, Merkez Bankası'nın alıp rezervinde tuttuğu altını gösteriyor. Parasal olmayan altın ise diğer ithalatı ve ihracatı.

Bu şekilde yapılan ithalatın temel nedeni vatandaşın talebi.

İşte son dönemde parasal olmayan net altın ithalatında belirgin bir artış var.

Örneğin şubat ayında 194 milyon dolarlık ihracata karşılık 4 milyar dolarlık altın ithalatı yapılmış, net 3.8 milyar dolar.

Enerjide ise 921 milyon dolarlık ihracata karşılık 6.7 milyarlık ithalat yapılmış, net 5.8 milyar dolar.

3.8 milyar dolarlık net altın ve 5.8 milyar dolarlık net enerji ithalatının toplamı 9.6 milyar dolar. Bu ithalat olmasaydı varsayımına göre cari denge 8.8 milyar açık değil 834 milyon dolar fazla verecekti.

Buraya kadar güzel, altın ve enerji ithalatı olmasa fazla veriyorduk. Ama acaba daha önceki aylardaki durum neymiş, ona da bakmalı değil mi...

İki yılın en düşüğü

Şubat ayındaki altın ve enerji hariç cari fazla 834 milyon dolar ama bu son iki yılın en düşük fazlası.

Cari denge altın ve enerji hariç tutulduğunda da 2021'in mayıs ayında 613 milyon dolar açık vermiş, daha sonraki dönemde hep fazla var ama bu fazla da hiç bu şubattaki kadar düşük gerçekleşmemiş.

Öyle ki cari denge 10 milyar dolarla Cumhuriyet tarihinin açık rekoru kırılan ocak ayında bile altın ve enerji hariç tutulduğunda 2.4 milyar dolar fazla vermişti.

Finansman yine rezervden...

Cari açık, ocak ayındaki kadar olmasa da şubatta da ağırlıklı olarak yine Merkez Bankası rezervinden finanse edildi.

Şubattaki 8.8 milyar dolarlık cari açığa karşılık finansman 7.8 milyar dolar oldu, net hata ve noksan da pozitif 1 milyar dolar düzeyinde oluştu.

7.8 milyar dolarlık finansmanın 4.7 milyarı Merkez Bankası rezervi kullanılarak oluştu. Şubatta 2.4 milyar dolarlık da net borçlanmaya gidildi.

Doğrudan yatırımlar ve portföy yatırımları önemsenmeyecek düzeyde; sırasıyla 505 ve 240 milyon dolar.

Ocak ayında ise 10 milyar dolarlık cari açığa karşılık finansman kaleminden de aynı tutarda giriş olmuş ve bu 10 milyar dolarlık finansmanda Merkez Bankası rezervi 9.3 milyar dolarlık bir yer tutmuştu.

Cari açık koşar adım gidiyor (Milyon dolar)

	Şubat		İki aylık		Yıllık	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
A-Cari işlemler hesabı	-8.783	-5.306	-18.803	-12.192	-55.362	-15.742
a-Dış ticaret dengesi	-10.401	-6.292	-22.860	-14.839	-97.705	-40.143
İhracat	18.574	19.879	37.929	37.510	253.822	231.484
İthalat	28.975	26.171	60.789	52.349	351.527	271.627
b- Diğer	1.618	986	4.057	2.647	42.343	24.401
B-Sermaye hesabı	-25	-1	-40	-1	-74	-46
C-Finans hesabı (net) (a+b)	-7.797	-4.075	-17.842	-8.291	-30.888	-12.639
a-Finans hesabı (brüt)	-3.120	-1.857	-3.824	-5.131	-32.341	-28.314
Doğrudan yatırımlar	-505	-10	-645	-463	-8.348	-6.395
Portföy yatırımları	-240	820	-730	1.842	10.956	6.380
Diğer yatırımlar	-2.375	-2.667	-2.449	-6.510	-34.949	-28.299
b-Rezerv varlıklar	-4.677	-2.218	-14.018	-3.160	1.453	15.675
D-Net hata ve noksan	1.011	1.232	1.001	3.902	24.548	3.149

TÜİK'İN BU YAKLAŞIMI DOĞRU

TÜİK deprem felaketinden dolayı bölgedeki bazı illerde tüketici eğilim anketi yapmamış ve bu eleştiri konusu olmuştu. Ben de bu tercihten dolayı TÜİK'i eleştirmiş ve söz konusu anketin depremden görece az etkilenen vatandaşları kapsayacak biçimde yapılabileceğini belirtmiştim. TÜİK bu kez işgücü istatistikleri konusunda şubat ayında sınırlı bir çalışma yapıldığını açıkladı. Bu seferki tutumun doğru olduğunu vurgulamak gerekiyor. Özellikle bazı yörelerde bütün işyerlerinin kapandığı, hatta yok olduğu bir dönemde işsizlikle ilgili durumu ortaya koymak tabii ki mümkün olmazdı. TÜİK'ten bu konuda yapılan açıklamada şöyle denildi:

“Hanehalkı işgücü araştırması şubat ayı anket uygulaması, ülkemizde yaşanan deprem felaketi nedeniyle Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya ve Osmaniye illerinde yapılamamıştır. Bu illerdeki örnek hane sayısının örneklem içindeki payı yüzde 7.8'dir. Şubat ayı bülteninde yer alan sonuçlar anket uygulaması gerçekleştirilebilen iller üzerinden Türkiye bazında tahmin verecek şekilde ağırlıklandırma yapılarak hesaplanmıştır.”

Açıklamanın sonunda depremin etkisinin göstergelere yansıtılamadığı, ilerleyen dönemde alan uygulamasına başlanabilmesi ile birlikte geçmiş dönemlere ait deprem etkisinin ölçülmesi ile ilgili çalışmaların yapılmasının planlandığı ifade edildi. Bu arada işsizlik oranının da şubat ayında bir önceki aya göre 0.2 puan artarak yüzde 10'a yükseldiğini belirtelim.

Cari açıkta yeni rekor

Naki BAKIR

11 Nisan 2023 Salı

Dış ödemeler dengesinde ocakta tarihindeki en yüksek aylık cari işlemler açığı ile yıla başlayan Türkiye, şubat ayında da 8,8 milyar dolarla yüksek açık vermeye devam etti. Yıllık cari açık ise 55,4 milyar dolarla yaklaşık son on bir yılın en yüksek düzeyine ulaştı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Şubat 2023'e ait ödemeler dengesi verilerini açıkladı.

Cari işlemler açığı şubatta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 65,5 büyüyerek 8,8 milyar dolar oldu, ilk iki ayda 18,8 milyar dolar açık verildi. Yıllık cari açık da 55,4 milyar dolarla son 11 yılın en yüksek düzeyine ulaştı.

Parasal olmayan altın ithalatı ocak-şubat döneminde yüzde 754 artışla 8,9 milyar dolara ulaşarak rekor kırdı. Cari açık finansmanı döviz rezervlerini yılın ilk iki ayında 14 milyar dolar eritti.

Buna göre cari açık şubat ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 65,5 büyüyerek 8 milyar 783 milyon dolar oldu. Ocak-şubat dönemi kümülatif açık geçen yılın eş dönemine göre yüzde 54,2 büyüyerek 18 milyar 803 milyona ulaştı. Şubat sonu itibariyle son bir yılda 55 milyar 362 milyon dolar cari açık verildi.

Bunun cari açıkta 2012 yılının ağustos ayından bu yana en yüksek düzey olduğu belirlendi. Geçen yılın şubat sonu itibariyle yıllık cari açık 15 milyar 746 milyon dolar olmuştu. Buna göre yıllık bazda açık, son 12 ayda 2,5 katına çıktı.

Genel mal ticaretinde 14 milyar dolar açık

Dış ticaret cephesi, şubat ayında da cari açığı büyüten en önemli faktör olmaya devam etti. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 65,3 artarak 10 milyar 401 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bu kapsamda genel

mal ihracatı yüzde 7,2 azalarak 6 milyar 623 milyon dolara, ithalatı da yüzde 2,9 azalarak 24 milyar 986 milyon dolara geriledi.

Genel mal ticaretindeki açık yüzde 11,3'lük bir büyüme ile 6 milyar 623 milyon dolar oldu. Ocak-şubat döneminde genel mal ticareti kapsamında ihracat yüzde 0,7 artışla 37 milyar 575 milyon, ithalat yüzde 1,1 artışla 51 milyar 879 milyon dolar, açık da yüzde 2,4 büyüyerek 14 milyar 304 milyon dolara ulaştı.

Altın ithalatı tam gaz

ÖDEMELER DENGESİ GELİŞMELERİ (MİLYON \$)

	Şubat 2022	Ocak-Şubat 2023	Değ. %	2022	2023	Değ. %
CARİ İŞLEMLER HESABI	-5.306	-8.783	65,5	-12.192	-18.803	54,2
-Dış ticaret dengesi	-6.292	-10.401	65,3	-14.839	-22.860	54,1
-Genel mal ticareti	-5.951	-6.623	11,3	-13.975	-14.304	2,4
Ihracat	19.788	18.363	-7,2	37.331	37.575	0,7
İthalat	25.739	24.986	-2,9	51.306	51.879	1,1
-Net transit ticaret geliri	4	17	325,0	9	35	288,9
-Parasal olmayan altın	-345	-3.795	1.000,0	-873	-8.591	884,1
Ihracat	87	194	123,0	170	319	87,6
İthalat	432	3.989	823,4	1.043	8.910	754,3
Hizmetler dengesi	1.758	2.334	32,8	3.869	5.364	38,6
Birincil gelir dengesi	-729	-815	11,8	-1.022	-1.205	17,9
Birincil gelir dengesi	-43	99	-	-200	-102	-49,0
SERMAYE HESABI	-1	-25	2.400,0	-1	-40	3.900,0
FINANS HESABI	-4.075	-7.797	91,3	-8.291	-17.842	115,2
-Doğrudan Yatırımlar	-10	-505	4.950,0	-463	-645	39,3
Net Varlık Edinimi	449	329	-26,7	783	921	17,6
Net Yükümlülük Olupumu	459	834	81,7	1.246	1.568	25,7
Sermaye	188	256	36,2	654	496	-24,2
Diğer Sermaye (Net)	-125	173	-	-148	150	-
Gayrimenkul (Net)	396	406	2,5	740	920	24,3
-Portföy Yatırımları	820	-240	-	1.842	-730	-139,6
Net Varlık Edinimi	412	738	79,1	1.126	1.375	22,1
Net Yükümlülük Olupumu	-408	978	-	-716	2.305	-
Diğer Yatırımlar	-2.667	-2.375	-10,9	-6.510	-2.449	-62,4
Rezerv Varlıkları	-2.218	-4.677	110,9	-3.160	-14.018	343,6
NET HATA VE NOKSAN	1.232	1.011	-17,9	3.902	1.008	-74,3

Buna karşılık parasal olmayan altın ticaretinde verilen açık ise şubatta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1.000 (on kat) büyüyerek 3 milyar 795 milyon dolara ulaştı. Parasal olmayan altında aylık ihracat yüzde 123 artışla 194 milyon dolar olurken, ithalat ise yüzde 823,4 büyüyerek 3 milyar 989 milyon doları buldu.

Ocak-Şubat dönemi itibarıyla altın ihracatı yüzde 87,6 artışla 319 milyon, ithalatı ise yüzde 754,3 artışla 8 milyar 910 milyon dolar, bunun sonucunda altın dış ticaretindeki açık da yüzde 884,1 büyüyerek 8 milyar 591 milyon dolara ulaştı. Öte yandan transit ticaret işlemlerinden de aylık bazda 17 milyon, ilik iki ayda toplam 35 dolarlık bir net gelir elde edildi.

Net hizmet geliri yetersiz kaldı

Şubat ayında, taşımacılık, turizm, yurt dışı müteahhitlik gibi kalemleri kapsayan hizmetler dengesinde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 32,8 daha fazla olmak üzere net 2 milyar 334 milyon dolar gelir elde edildi. Bunun da büyük bölümü turizm ve taşımacılık hizmetlerinden sağlandı.

Hizmetler gelirleri ilk iki ayda yüzde 38,6 artışla 5 milyar 364 milyon dolara ulaştı. Doğrudan yatırım, portföy yatırımı ve faiz gelir giderlerini kapsayan birincil gelir dengesi kaleminde şubatta net 815 milyon dolar, karşılıksız transferleri kapsayan ikincil gelir dengesi kaleminde ise 99 milyon dolar net giriş kaydedildi. Ocak-şubat döneminde birincil gelir dengesindeki net çıkış 1 milyar 205 milyon dolara ulaşırken, ikincil gelir dengesinde de 102 milyon dolarlık bir net çıkış yaşandı.

Doğrudan yatırım yerine taşınmaz geliri

ENERJİ VE ALTIN HARİÇ CARİ İŞLEMLER HESABI					
		Milyon \$		Değişim, %	
		Şubat	Ocak-Şubat	Şubat	Ocak-Şubat
Cari İşlemler Hesabı		-8.783	-18.803	65,5	54,2
Parasal Olmayan Altın	Ihracat	194	319	123,0	87,6
	İthalat	3.989	8.910	823,4	754,3
	Net	-3.795	-8.591	1000,0	884,1
Enerji	Ihracat	921	2.061	14,6	31,6
	İthalat	6.743	15.537	13,1	-6,3
	Net	-5.822	-13.476	-16,4	-10,3
Altın Hariç Cari İşlemler Hesabı		-4.988	-10.212	0,5	-9,8
Enerji Hariç Cari İşlemler Hesabı		-2.961	-5.327	-279,0	-288,3
Altın ve Enerji Hariç Cari İşl. H.		834	3.264	-58,3	-11,9

Cari açığın finansman boyutuna bakıldığında; ocak-şubat döneminde doğrudan yatırımlarda 645 milyon dolar, portföy yatırımlarında 730 milyon dolar net giriş olduğu belirlendi.

Doğrudan yatırımlarda ilk iki aydaki net giriş, büyük oranda yabancıların bu dönemde gerçekleştirdiği 920 milyon dolarlık gayrimenkul alımından kaynaklandı.

Yurt içi bankaların yurt dışı efektif ve mevduatları, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları ile genel hükümet, bankalar ve özel sektörün yurt dışından sağladığı kredileri kapsayan “diğer yatırımlar” kaleminde net girişler yüzde 62,4 azalarak 2 milyar 449 milyon dolar oldu.

Rezervler iki ayda 14 milyar dolar eridi

Doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlar kalemlerindeki net girişler yeterli olmadığı için cari açığın büyük bölümü rezerv kullanılarak finanse edildi. Bunun sonucunda resmi rezervler şubat ayında net 4 milyar 677 milyon dolar azaldı. Resmi rezervlerde erime ocak-şubat döneminde 14 milyar 18 milyon dolara ulaştı. Açık finansmanında rezerv kullanımı geçen yılın eş dönemine göre yüzde 343,4 arttı.

Enerji ve altın hariç 3,3 milyar dolar fazla

Cari işlemler açığındaki hızlı büyümede de ithal enerji faturası yanında, genel mal kategorisinde yer alan (rezerv olarak tutulamayan) “parasal olmayan altın” ithalatındaki rekor artış etkili oldu. Net enerji ürünleri ithalatı hariç cari açık şubatta 2 milyar dolar 961 milyon dolar, ocakşubat döneminde 5 milyar 327 milyon dolar; net altın ithalatı hariç cari açık şubatta 4 milyar 988 milyon, ocak-şubat döneminde 10 milyar 212 dolar olarak gerçekleşti. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabının ise şubatta 834 milyon, ocak-şubat döneminde 3 milyar 264 milyon dolar fazla verdiği dikkati çekti.

Abdulkadir Selvi

Yeni anket çıktı... Cumhurbaşkanlığı seçimi ilk turda biter mi?

MİLLETVEKİLİ listeleri çıktı. Seçim beyannameleri açıklanacak, adaylar sahaya çıkacak. Bu tarihten sonra yapılacak olan anketlere dikkat etmek gerekiyor.

Çünkü seçmenler hangi adaya oy vereceklerini, hangi partiyi destekleyeceklerini netleştirmeye başlayacaklar. Kararsızların oranı azalacak, kararlı seçmenin sayısı artacak. Tam anlamıyla seçim iklimine gireceğiz.

Cumhurbaşkanlığı için 4 adayın yarıştığı seçimlerde merak edilenlerin başında “Seçim ilk turda biter mi, ikinci tura kalır mı?” sorusu geliyor. Özellikle de Muharrem İnce’nin beklenmeyen çıkışı muhalif seçimde bu sorunun daha çok sorulmasına yol açtı.

Bu sorulara yanıt verebilmek için bu tarihten itibaren daha çok kamuoyu araştırması yayınlamaya çalışacağım.

OPTİMAR’IN ANKETİ

Düzenli olarak takip ettiğim Optimar’ın 1-7 Nisan tarihleri arasında 4 bin 745 kişi ile yüz yüze anket yöntemiyle yaptığı araştırma bu sorulara ışık tutuyor. Hilmi Daşdemir’in başkanı olduğu Optimar’ın araştırması, hem bu sorulara cevap vermesi açısından önemli hem de 4 bin 745 kişi ile yüz yüze anket yöntemiyle yapılması açısından dikkate değer.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNİ KİM KAZANIR?

Anket sonuçlarını vermeye en çok merak edilen soru ile başlamak istiyorum.

Ankete katılanların yüzde 53.4'ü seçimi Erdoğan kazanır diyor. Kılıçdaroğlu diyenlerin oranı ise yüzde 42.1 çıkıyor. Muharrem İnce kazanır diyenlerin oranı yüzde 3.6'yla üçüncü sırada gelirken Sinan Oğan diyenler yüzde 0.9'da kalıyor.

KİME OY VERECEKSİNİZ?

“Cumhurbaşkanlığı seçiminde kime oy vereceksiniz?” sorusuna ise ankete katılanların yüzde 45.9'u Erdoğan yanıtını veriyor. Kılıçdaroğlu diyenlerin oranı ise yüzde 43.9 çıkıyor. Muharrem İnce diyenler yüzde 8.3 olurken, Sinan Oğan'a destek yüzde 1.7 çıkıyor.

GENÇLER ERDOĞAN'A OY VERİYOR MU?

Bu seçime gençler damgasını vuracak. Peki iddia edildiği gibi gençler Erdoğan'a oy vermiyor mu?

18-24 yaş aralığında Erdoğan'a oy vereceğini belirtenlerin oranı yüzde 13.6 çıkarken, Kılıçdaroğlu diyenler yüzde 15.2, Muharrem İnce'yi destekleyenlerin oranı yüzde 19.5, Sinan Oğan diyenler ise yüzde 15.3 çıkıyor.

Anket sonuçlarının da gösterdiği gibi gençler bir blok halinde hareket etmiyor ve Erdoğan her dört gençten birinin oyunu almayı başarıyor.

KARARSIZLARIN ORANI

Cumhurbaşkanı adaylarının belli olması ve seçim ortamına girilmesiyle birlikte kararsızların oranı da azalıyor. Ama kararsızım, oy kullanmayacağım ve cevapsız diyenlerin oranı hâlâ 15.5'e ulaşıyor.

O nedenle cumhurbaşkanı adaylarının öncelikli hedefi kararsızlar olmalı. Optimar, kararsızlara özel bir ilgi göstermiş. “Oy verecek olsanız kimi desteklersiniz?” diye sormuş. Kararsızlarda Erdoğan ilk sırada çıkıyor.

KARARSIZLARDA KİM ÖNDE

Kararsızlara “Oy kullanmak durumunda kalsanız kime oy verirsiniz?” diye sorulduğunda Erdoğan diyenlerin oranı yüzde 41.5 çıkarken, Kılıçdaroğlu diyenler yüzde 31.3 oluyor. Muharrem İnce diyenler yüzde 20.9 olurken, Sinan Oğan diyenlerin oranı yüzde 6.3 çıkıyor.

BURAYA DİKKAT

Sadece bir noktaya dikkatinizi çekip başka verileri paylaşmaya devam edeceğim.

Muharrem İnce'ye oy vereceğini belirtenlerle Kemal Kılıçdaroğlu'nu destekleyenler arasında blok halinde bir geçiş yok. Tayyip Erdoğan ile Kılıçdaroğlu'na neredeyse eşit olarak dağılıyorlar.

İNCE ÇEKİLİRSE OYLARI KILIÇDAROĞLU'NA GİDER Mİ?

Muharrem İnce cumhurbaşkanı adayı olduğu andan itibaren müthiş bir mahalle baskısı ile karşı karşıya kaldı. İnce çekilirse oylarının Kılıçdaroğlu'na gideceğini düşünenler İnce üzerinde baskı kurdu. Peki Muharrem İnce adaylıktan çekilirse oylarının tamamı Kılıçdaroğlu'na gidiyor mu?

“Muharrem İnce çekilirse Kılıçdaroğlu'nu desteklerim” diyenlerin oranı yüzde 54.3 çıkarken “Hayır oy kullanmam” diyenlerin oranı yüzde 30.7'ye ulaşıyor. “Hayır, başka adaya oy veririm” diyenler ise yüzde 15 çıkıyor. Oy kullanmam diyenlerle başka bir adaya oy veririm diyenleri topladığımızda ise yüzde 45.7 çıkıyor. İnce çekilse de oylarının yarısını Kılıçdaroğlu'na götüremiyor.

HİLMİ DAŞDEMİR'İN YORUMU

Bu veriyi Optimar Başkanı Hilmi Daşdemir'e sordum.

Daşdemir, “Muharrem İnce'ye gidenler, Kılıçdaroğlu'na oy vermediği için giden seçmenlerdir. Kılıçdaroğlu'na oy verecek olsalar İnce'ye neden gitsinler? Buradaki verileri toplayarak ‘İnce çekilirse bu oyların tamamı Kılıçdaroğlu'na gider, bu durumda Erdoğan kaybeder’ diye hesap yapmak bizi doğru bir sonuca götürmez.

Kandil'in Kılıçdaroğlu'na açık desteği nedeniyle CHP ve İYİ Parti seçmeninin bir bölümü Muharrem İnce'yi destekliyor. İnce çekilse dahi bu seçmenin ancak yarısı Kılıçdaroğlu'na yöneliyor, diğer kısmı PKK karşısındaki kararlı tutumu ve milliyetçi söylemi nedeniyle Erdoğan'ı tercih ediyor” dedi.

HDP'NİN KILIÇDAROĞLU'NU DESTEKLEMESİ

OPTİMAR'ın anketinde HDP'nin cumhurbaşkanı adayı çıkarmayıp Kılıçdaroğlu'nu desteklemesi de sorulmuş.

Olumlu bulanların oranı yüzde 49.1 çıkarken, olumsuz diyenlerin oranı yüzde 34.3. Fikrim yok ve cevap yok diyenlerin oranı ise 16.6'ya ulaşıyor.

AK Partililerin yüzde 50.5'i, CHP'lilerin yüzde 47'si, MHP'lilerin yüzde 57.1'i, İYİ Partililerin yüzde 49.5'i, Saadet Partililerin yüzde 36.4'ü, HDP'lilerin ise yüzde 40.8'i olumsuz buluyor.

PARTİLERİN OY ORANI

Anket yayınlayıp partilerin oy oranını vermemek olmaz.

Kararsızlar dağıtıldığında AK Parti yüzde 38 çıkarken, CHP Kılıçdaroğlu'nun adaylığının etkisiyle yüzde 28.2'ye ulaşıyor. HDP yüzde 9.2 çıkarken İYİ Parti hızlı bir gerileme ile yüzde 6.8'e inmiş durumda. MHP yüzde 6.6 çıkarken, Memleket Partisi sıçrama yaparak yüzde 3.8'e yükseliyor, TİP de yüzde 1.9 çıkıyor.

SECCADE ETKİSİ

Kılıçdaroğlu'nun seccadenin üzerine basarak CHP'li milletvekili aday adaylarıyla çektiirdiği fotoğraf tartışma konusu olmuştu.

Optimar seccade olayını da sormuş. Ankete katılanların yüzde 48'i Kılıçdaroğlu'nun seccadeye kasıtlı olarak basmadığı düşüncesinde. "Bilinçli olarak yapıldığını düşünüyorum" diyenler ise yüzde 28.1 çıkıyor. Üçte birlik bir kesim dahi olsa seccade işi Kılıçdaroğlu'na zarar vermiş durumda.

Esfender KORKMAZ

Daha iyi bir yaşam en fazla bizim hakkımızdır

11 Nisan 2023 Salı

ABD, Los Angeles'te trafikte sağa ve sola dönüşlerde ışık yok; herkes sağa veya sola yanaşılıyor ve karşıdan kırmızı ışık yanınca, kollayarak dönüyorlar. Rastladığım bir olay şöyle oldu; Sağa dönüşte kuyruk vardı. Karşıdan gelen arabalarda da kuyruk vardı. Ama önce sağa dönen araç geçti. Karşıdan gelen araç onun geçmesini bekledi, sıra kendine gelince o da geçti. Bir sağa dönen bir karşıdan gelen birbirinin sırasını beklediler. Türkiye'de olsa kavşak kilitlenmişti.

Trafik sorunu yaya dahil herkesi ilgilendiriyor. Sürekli korna sesi herkesi rahatsız ediyor. Trafik sorununu çözmesi gereken hükümet, tersine trafik sorununa kötü örnek oldu.

Tepe lambası, polis, jandarma, itfaiye, kurtarıcı, ambulans, cenaze, eskort, yol bakım, özel güvenlik gibi araçların trafikte yol alırken fark edilmesini sağlayan uyarıcı bir aparattır. Gel gör ki, çevre yollarında nerdeyse on arabadan birinde yasal olarak trafik polisinin kullandığı tepe lambası var ve bunlar sürekli olarak arıza şeridini kullanıyor.

Bazı iş adamları, kırmızı plakası olduğu halde rektörler, koruması olduğu halde bakanlar, milletvekilleri, belediye başkanları, AKP il, ilçe ve gençlik kolu başkanları tepe ışıkları takıyor. Bir bakanın, bir rektörün trafik polisinin kullandığı tepe ışıklarını kullanması tam bir cehalet örneğidir. Bu düzen, dünyada başka bir ülkede olmayan trafik anarşisine neden oluyor.

En büyük sorun da; AKP Genel Başkanının, Başbakanlığı döneminde ve şimdiki konvoylarıdır. Trafik bu nedenle saatlerce duruyor. Yayalar bekliyor. AKP iktidarına kadar Türkiye böyle sorunlar yaşamamıştı. Başbakan olarak Ecevit'in kırmızı ışıkta durduğunu biliyoruz. Cumhurbaşkanı Necdet Sezer hiçbir zaman konvoy istemedi.

Sayılarını tam bilmediğimiz, Suriyeli ve Afganlılar nerede ne çıkaracak korkusu ile aileler rahat değil. Bunlar Türkiye'ye konvoylar halinde geldi ve şimdi polis, IŞİD

mensuplarını ve teröristleri geri gönderiyor. Girişte kontrol olsaydı bu kadar sorun yaşamazdık.

Aileler, çocuklarını imam hatiplere göndersin diye Hükümet her türlü yönlendirmeyi yapıyor. Dünya yaz-kış saati uygularken, bizde iktidar sürekli yaz saati uygulama kararı aldı. Çocuklarımız karanlıkta okula gidiyor. Herkes rahatsız.

Cumhuriyet döneminde ilk defa Avrupa ve ABD, Türk vatandaşlarına vize vermek istemiyor. Bunun nedeni, Cumhurbaşkanının tehditleri ve Avrupa'nın en hassas olduğu kurum olan demokraside geri düşmemizdir.

Hükümet, saat 10.00'dan sonra alkol satışını yasaklayarak, alkole yüksek vergileri getirerek, alkol içenlere zulüm ediyor. Normal olarak trafikte alkollü araba kullanıp veya taşkınlık ederek, başkalarına zarar verenler için müeyyideler var. Ama bu hükümet asayiş için değil, herkes benim gibi yaşasın diye alkol yasalarını düzenliyor.

800'lü hatlar her gün herkesi rahatsız ediyor. Bu hatlardan aleni dolandırıcılık yapanlar var. Bu hatlar neden kapatılmıyor? Hükümet neden ilgilenmiyor?

Nefret dili, toplumda kamplaşmayı tırmandırdı. 2000 yılına kadar kim Alevi, kim Türk, kim Kürt bilmezdik ve sormak da aklımıza gelmezdi. AKP iktidarı toplumda kamplaşma yarattı. Sayın Cumhurbaşkanının depremi konuşurken muhalefet için "**bazı haysiyetsiz, namussuz kişiler**" şeklindeki hitabı, milleti rahatsız ediyor. Bu örneğe bakan bazı militanlar da daha da ileri giderek, muhalefeti tehdit ediyor, partileri kurşunluyor.

Siyasi iktidar, siyasi İslam'a taviz vermek için, İstanbul Anlaşmasını fesh etti. 2012 yılı 6284 sayılı kanun, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirleri düzenliyor. Yeniden Refah Partisi'nin ittifaka katılma pazarlığında bu yasanın kaldırılmasını öne sürdü.

2003 yılından 2023 Mart ayına fiyatlar 14 kat arttı. Gelir-fiyat dengesi o kadar bozuldu ki, normal bir memurun veya işçinin araba almak hayali bile kalmadı. 20 bin 600 lira alan bir doçent normal bir kirada oturamaz. Gecekondu bulmak zorundadır. Bu durum toplumu geriyor. Bu nedenledir ki, çoğu mütebedeyin insanlar ve muhafazakârlar, AKP'den ayrıldı

100 yıl önce, çağdaş yaşam için mücadele vermiş bir millet olarak bugün huzurlu ve refah içinde yaşamak, herkesten çok bizim hakkımızdır. 14 Mayıs seçimleri, yeniden hep birlikte ve kardeşçe yaşama hakkımız için bir dönüm noktası olmalıdır.

İbrahim Kahveci

Ya manevi çöküş...

Hep maddi unsurlardan bahsediyoruz.

Cari açık şu olmuş, işsizlik şuraya yükselmiş, yabancıya ödenen faizler çift haneye çıkmış vs vs...

Ülkenin adeta sömürge benzeri hale gelerek çöktüğünü yıllardır yazıp çiziyoruz.

Ama asıl mesele bu değil. Bazen cümle aralarında kullanırım “Parayı buluruz ama kaybettığımız akıllı nasıl bulacağız” diye.

Asıl çöküş maneviyatta. Bunu şimdilerde kimse yeterli oranda kavramıyor ama asıl büyük çöküş orada...

Yıllar önceydi... Faik Öztrak, Bülent Kuşoğlu ve Fikret Şahin ekranda Antalya’da siyanür içerek hayatına son veren ailenin haberine takılmışlardı. Nerede ise üçü de üzüntüden kendini kahrediyordu. Odada herkes ağladı ağlayacak noktasındaydı...

Aynı günün akşamı İstanbul’da bizim ‘Reisçi’ ekibe uğradım. Sohbet esnasında ekonomik sıkıntı yüzünden yaşanan intiharları hatırlattım. Ne bir üzüntü kırıntısı ne bir günah hissi. Kahkahalar arasında adeta “İntihar edenler Reis’i zor durumda bırakamaz... İntihar edenlere karşı da Reis’i koruruz” benzeri cümlelerle konuşma bitti.

O günden beridir görüntüsü dindar-muhafazakar camia içerisinde kaybedilen vicdanı sorguluyorum...

Büyük bir hesaplaşma halinde kendimle mücadelelem devam ediyor.

11.04.2023

Sorguluyorum... Çünkü yıllardır rüşvet, kamu malının çalınması gibi **'toplumsal yaşamı'** düzenleyen İslami kaideler hakkında camilerde bir tane vaaz veya hutbe dinleyemedim. Ama kadınlar konusunda beyne kazınırcasına her gittiğimde vaaz sohbetleri eksik olmadı.

Alın size İran... Ne oldu orada? İran'ın tek derdi kızların başörtüsü.. Tıpkı bizim 28 Şubatçılar gibi...

Bizimkiler kamu gücüyle kızların saçlarını açtırmaya, İranlılar ise kapattırmaya çalışıyor... O kadar işte beyinler.

Bu beyinlerde İNSAN diye bir şey yok sanırım. İnsan olmak, insani bir şeyler taşımak mesela...

Ama insani bir örnek gördük: Türkiye İşçi Partisi Hatay'da kesine yakın şekilde vekil çıkartabiliyor. İşte orada **Barış Atay, seçilmesi halinde hapisten çıkabilsin diye Can Atalay lehine vekillik listesinden Antalya'ya çekiliyor.**

Evet, önümüzdeki dönemde TBMM çok önemli. Cumhurbaşkanlığı ne kadar önemli ise TBMM'de bir o kadar önemli.

Türkiye adeta yeniden kurulmak durumunda. Çünkü **hem maddi çöküş hem de manevi yıkılış** içindeyiz.

O nedenle her ama her VEKİL bu milletin ağır vebali ve sorumluluğu altında uzman bir alan ile hizmet etmek zorunda.

Ve bir ama bir lider dahi şu vekil benden bu vekil senden hesabı ile TBMM'nin işlev alanını daraltıyorsa bilelim ki **hesabı ülke değil kendisidir-partisidir.** TİP bu konuda ne kadar ilkesel olduğunu topluma örnek bir davranış ile göstermiş oldu.

Muhafazakar-dindar kesimde bir alışkanlık oldu: Bütün sorumluluk ve yıkım faturası AK Parti ve Erdoğan'a kesiliyor. Oysa bu yıkım bir bütün olarak camiada yaşanıyor. Evet, yıkım oradan geliyor da bunu durdurabilecek örnek davranış modeli ve ahlaki bir yerden geliyor mu?

TİP'li Sera Kadıgil'in Meclis muhalefeti bize bir şeyler gösteriyor mu?

11.04.2023

Ortada ciddi bir sorun olduğu belli. Maddi çöküşe are bulabiliriz ama asıl manevi çöküşe ne yapacağız?

Toplumsal yaşamın en önemli göstergelerinden olan siyasal alanın bu kadar ben merkezli oluşu yeni nesile nasıl bir mesaj veriyor olabilir?

Bence biraz bunu da düşünelim...

Anlık çıkarlarımız uğruna fikri tabanımızın tamamını kaybettiğimizi görmek için sadece küçük bir göz olması gerekmiyor... Birazcık fırsatçılıktan arınmış küçük bir beyin yeterli sanırım.

11 Nisan 2023, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Atatürk'ün kurduğu partide Atatürkçü aday yok

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** dünkü törende tarihi bir adıma imza attı. Dünyanın ilk SİHA gemisi, Türkiye'nin en büyük askeri gemisi TCG Anadolu, donanmanın hizmetine girdi. Bu hamle Türkiye'nin özellikle Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarına ve Mavi Vatan hedeflerine ulaşmasında çok önemli bir rol oynayacak. Ege ve Akdeniz artık ondan sorulacak. NATO'nun güçlü ortağı Türkiye için büyük bir prestij.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Türkiye'nin bu gurur gününe imza atarken rakibi **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun nelerle meşgul olduğunu merak ediyor musunuz? CHP tabanı pazar gününden beri isyanda. "**Sana söz yine baharlar gelecek**" sloganıyla 14 Mayıs seçimlerine hazırlanan CHP'de, değişimi ve yenileşmeyi sembolize eden, parlak bir aday listesi bekleniyordu. Ama CHP'nin listelerine "**AK Parti'den dışlanan, siyasi ömrünü tamamlamış isimler**" damgasını vurdu. Atatürkçü ve ulusalcı isimlerin hiçbirisi CHP listelerinde kendisine yer bulamadı.

FETÖ VE PKK SEMPATİZANLARI LİSTE BAŞI

CHP listelerinde tartışılan isimlerin başında eski Adalet Bakanı **Sadullah Ergin** geliyor. CHP'nin Ankara adayı **Sadullah Ergin**'in ismi, yargıdaki FETÖ yapılanması ve FETÖ'nün birçok kumpas davasıyla hatırlanıyor. **Sadullah Ergin**'in aday gösterilmesini hakaret olarak kabul eden CHP tabanı, bu ismi kabullenecek gibi görünmüyor.

FETÖ demişken ilginç bir isim daha var. FETÖ'nün kapatılan yayın organında son güne kadar yazı yazmaya devam eden **Yüksel Taşkın**. FETÖ darbesinden sonra KHK ile kamudan çıkarılan bir öğretim üyesi. Atatürk düşmanlığıyla tanınan bu isim, Atatürk'ün kurduğu partide milletvekili adayı. Bana **Sadullah Ergin** kadar ilginç geldi. Darbecilerin ve FETÖ'cülerin tamamının görevine iade edileceğini söyleyen **Gülizar Biçer Karaca** da CHP listesinde Denizli'de birinci sırada.

Teröristbaşı **Öcalan**'a hayranlığını sosyal medyada hiç gizlemeyen örgüt sempatizanı **Okan Onur Konuralp** de yine CHP Ankara listelerinde dördüncü sırada.

FETÖ'den hapis cezası alan Yalova Ticaret Odası Başkanı **Tahsin Becan** da CHP listelerine girmeyi başaranlardan.

Barış bildirisine imza atarak PKK'ya destek veren, Türk ordusunu itibarsızlaştırmaya çalışan **Nilgün Bayraktar** Mardin'den aday.

Türk ordusuna yönelik iftiralarıyla çok tartışılan, PKK'lı teröristleri aklayan **Hacer Foggo** da İzmir'den aday.

ERDOĞAN'IN EN RAHAT SEÇİMİ OLACAK

CHP'nin listesi böyle uzayıp gidiyor. Toplam oyları yüzde 1 bile olmayan Millet İttifakı'nın 4 partisi ve HDP'ye yakın isimler, CHP listelerini ele geçirmiş durumda. Hepsi tartışmalı isimler. Hiçbirinin CHP seçmen kitlesiyle uzaktan yakından ilgisi yok. **Atatürk**'ün kurduğu partinin listelerinde maalesef bir tane Atatürkçü ve milli bir isim yer almıyor. **Kılıçdaroğlu**'nun, siyaset tarihine geçen ve seçmeni küçümseyen "**Tıpış tıpış sandığa gideceksiniz**" sözü vardı. Parti tabanı bu kez "**tıpış tıpış**" sandığa gitmeyi içine sindiremiyor. CHP seçmeni neden AK Parti'den kovulan adaylara oy versin, masanın küçük partileri neden yıllardır düşmanlık yaptıkları CHP logosu altında seçim çalışması yapsın. Böyle bir ortamda cumhurbaşkanı adayı **Muharrem İnce** hem kendisinin hem de partisinin oylarını artırıyor. Bugüne kadar Cumhurbaşkanı **Erdoğan** üst üste 16 seçim kazandı. Hepsini yakından izledim. Hiçbir seçimde **Erdoğan**'ı bu kadar rahat görmedim.